

جنگ ها و زنان

محقق: شهلا فروزانفر / مادران صلح ایران

زنان و کودکان عامل برانگیختن جنگها نیستند اما هدف خشونت ها در منازعات هستند. اکثریت قربانیان و آوارگان را تشکیل می دهند. در شرایط عادی خشونت در جوامع علیه کودکان و زنان به واسطه نقایص قانونی یا فرهنگی وجود دارد. اما در زمان جنگ ها این خشونت چندین برابر می شود.

روسو در کتاب قرار دادهای اجتماعی می نویسد: «جنگ به هیچ وجه رابطه انسان با انسان نیست رابطه دولت هاست که در آن افراد انسان تنها بر حسب تصادف و اجبار دشمن یکدیگر می شوند.»

بر اساس یافته های سازمان ملل شاخص مشارکت زنان در امر صلح بیانگر شدت آسیب های جنگ بر آنهاست.

از هر ۱۱ فعال صلح ۸ نفر زن هستند. از هر بیانیه صلح که منتشر می شود بیشترین امضا متعلق به زنان است.

زمان حضور پزشکان در جنگها بیشترین نیاز به پزشکان زن گزارش می شود. علت آن اینست که پس از مجروحین نظامی زنان بواسطه بیشترین خشونت (تجاوز) پر تعدادترین بیماران را تشکیل می دهند.

به آمار سازمان ملل نگاه کنیم:

- بین ۵۰۰۰۰۰-۲۵۰۰۰۰ زن و دختر در سال ۱۹۹۴ در جریان جنگ رواندا مورد تجاوز و آزار و اذیت قرار گرفتند
 - بین ۵۰۰۰۰۰-۲۰۰۰۰۰ در سال ۱۹۹۰ در جریان جنگ بوسنی و هرزگوین مورد تجاوز قرار گرفتند .
 - بین ۶۴۰۰۰-۵۰۰۰۰ در طول جنگ های داخلی سیرالئون مورد آزار جنسی قرار گرفتند
 - در سودان بطور متوسط هر روز ۴۰ مورد تجاوز وحشیانه جنسی به زنان گزارش شده است. در این کشور آمار زنان و کودکانی که مورد آزار جنسی بوده اند تنها در یک دهه ۲۰۰۰۰۰ مورد گزارش شده است .
 - در جنگ جهانی دوم ۱۲۰۰۰۰۰ زن ربوده شدند و مورد آزار قرار گرفتند و تعداد زیادی مفقود شدند .
 - در جریان جنگ کره هر زن مجبور بوده است روزانه به ۳۰ سرباز ژاپنی خدمات جنسی ارائه کند
- متأسفانه تجاوز جنسی به زنان به عنوان یک روش و تاکتیک نظامی برای ارباب مردم کاربرد داشته است. این تاکتیک؛ هراس و عدم امنیت در خصوصی ترین زوایای زندگی فرد را دیکته می کند.

زنان در جنگ

- بیش از ۳۰۰ موافقت نامه برای ۴۵ جنگ در ۲۰ سال گذشته منعقد شده است در آنها ۱۸ بار خشونت علیه زنان توسط سربازان اشاره شده است.

در جریان جنگ یوگسلاوی ۱۸ بند در خصوص عدم آزار کودکان و زنان افزوده شد. خشونت علیه زنان اثری ماندگار از منظر بهداشتی و روانی و حتی اقتصادی بر زندگی آنان دارد.

آثر جنگ بر مردان و زنان متفاوت است حتی اگر بخشی از زنان تجربه هواناک تجاوزهای مکرر در امان مانده باشند ادامه زندگی بدون همراه و در شرایط جنگی مصائب و مرارت فراوانی برای نگهداری و تامین معیشت و بهداشت و امنیت کودکان را به عهده دارند.

در این شرایط دشوار برای تامین معیشت برخی برای انجام خدمات نظامی داوطلب می شوند.

همواره به واسطه تعداد نابرابر زنان و مردان در واحدهای نظامی با خطر تجاوز از سوی همکارانشان روبرو هستند

- خانم هلن بند یکت در کتاب خود با عنوان سرباز تنها حقایق دیگری از خشونت علیه زنان را باز گو می کند. او می گوید تعداد زنان آمریکایی که از سال ۲۰۰۳ در عراق کشته شدند چندین برابر تاریخ همه جنگ های آمریکا است!

۲۰۶۰۰۰ سرباز زن در خاورمیانه خدمت می کردند که تنها در یک سال ۶۰۰ زخمی و معلول و ۱۰۴ کشته داشته اند.

از طرفی از هر ۱۰ سرباز یک نفر زن است در درجه نخست از تنهایی و انزوای این زنان و عدم اعتماد به همکاران مرد به دلیل رفتارهای ناخوشایند با آنها مواجه بوده اند

از یک جامعه آماری ۴۰ زن سرباز ۲۸ نفر با تهدید یا خشونت جنسی توسط همکارانشان روبرو شده اند

این عدم امنیت در واحد های نظامی ۷۱٪ گزارش شده است.

- کاننل هنبری سرباز آمریکایی در جنگ عراق می گوید من از اینکه با این مردان همسفره بودم بیشتر می ترسیدم تا از گلوله هایی که بطرفم شلیک می شد.

اشاره ای قوانین جنگ درباره زنان

تا کنون پروتکل های متعددی حاکم بر شرایط جنگی تصویب گردیده است و تنها در پروتکل الحاقی کنوانسیون های ژنو مصوب ۱۹۴۹ و ۱۹۷۷ بخش چهارم در ماده ۷۶ به نفع کودکان و زنان مواردی ذکر شده است که نکات برجسته آن به ترتیب زیر است:

- بر تفکیک زنان و مردان اسیر و عدم اعمال خشونت بر زنان در طول بازداشت تاکید شده است

- توجه پزشکی به زنان بار دار و کودکان خرد سال را ذکر کرده است

- تحمیل هر گونه کار اجباری بر زنان در اردوگاه ها منع کرده است

- همین طور تجاوز به زنان را به عنوان جنایت جنگی شناخته است

- نهایتاً در همه موارد اعمال مجازات مرگ برای زنان ممنوع است .
- متأسفانه آثار جنگ فراتر از این موارد است این آمارها بر پایه مواردی است که گزارش شده است
- مهمترین مسئله جنگ برای فعالین برابری طلب زنان است که در شرایط جنگی به انزوا رانده می شوند یا کشته می شوند (در عراق بطور وسیعی فعالین زنان توسط گروههای افراطی کشته یا مفقود شده اند)
- بارداری های ناخواسته و اجباری زنان از دیگر معضلات جنگ هاست که صد البته سرنوشت کودک حاصل از تجاوز به مراتب تلخ تر است .
- حتی زمانی که جنگها بطور رسمی خاتمه یافته تلقی می شوند معضلات آن پایان نمی گیرد نابرابری فرصت های شغلی پر رنگ تر می شوند
- آثار میلیون ها مین کوچک در ۶۴ کشور جهان هنوز وجود دارد همه روزه کودکان و زنان را معلول می سازد یا از بین می برد .
- یک سازمان مستقل به نام (آزادی زنان عراق) می گوید ۱۵٪ زنان عراقی که بر اثر جنگ بیوه شده اند.

از ناچاری به فحشا یا ازدواج های موقت مکرر رو آورده اند.

این سازمان از مفقود شدن ۴۰۰۰ زن عراقی که از سال ۲۰۰۳ گزارش کرده است و ۲۰٪ از آنها دختران زیر ۱۸ سال بوده اند.

بر اساس گزارش وزارت امور زنان عراق دست کم ۳۵۰ هزار زن عراقی در باندهای قاچاقچیان انسان گرفتار شده اند. ابو احمد دخترش لینا را برای بردگی جنسی به باند قاچاق شیدا فروخته است و استدلال می کند برای معیشت خانواده ناچار به این کار شده، سلیم عضو سخنگوی سازمان زنان عراق می گوید در ازای فروش کودکش تنها کمتر از ۵۰۰ دلار بدست آورده است. این باند قاچاق انسان با گسیل دخترکان خریداری شده به کشورهای همسایه می پردازد.

نوال السامرابی وزیر دولت در امور زنان عراق در اعتراض به حضور پررنگ باندهای قاچاق زنان در جامعه و عدم برخورد قانونی و حل معضل معیشت خانوار از سمت خود استعفا داده است.

آمار دیگری که وضعیت بعد از خاتمه جنگ را تصویر می کند:

عراق سال ۲۰۱۱

۵۷,۵٪ مردم قادر به خواندن و نوشتن نیستند.

۷۰٪ جمعیت قادر به تامین حداقل معیشت برای خانواده نیستند

۵۱٪ جمعیت برای دریافت خدمات پزشکی مراجعه نمی کنند

۵۰٪ جمعیت از دسترسی به آب سالم و برق محرومند

کوزوو

۳۷٪ در فقر مطلق و ۱۵٪ در خط فقر زندگی می کنند

۴۵,۲٪ مردان و ۶۲,۸٪ زنان شغلی ندارند که زنان طعمه های خوبی برای باندهای قاچاق انسان هستند.

۸۰٪ مواد مصرفی غذایی مردم از خارج وارد می شود.

افغانستان سال ۲۰۰۸

بررسی آماری در یک جامعه ای متشکل از ۴۷۰۰ زن افغان ۸۲,۲٪ خشونت و تجاوز جنسی از طرف بستگان و فامیل گزارش شد.

تنها ۱٪ دختران جامعه شهری به مدرسه می روند ۷۹٪ زنان قادر به خواندن و نوشتن نیستند

متوسط دستمزد روزانه زنان افغانی شاغل تنها ۴۸ سنت در روز است.

زنان افغانی بطور متوسط ۷ بچه بدنیا می آورند

یک مادر از هر ۶۲ نفر هنگام تولد بچه می میرد. (در برخی مناطق این نسبت یک به هشت است)

بوسینی

۳۳٪ بیمارستان ها ۴۰٪ خانه های غیر نظامیان ۵۰٪ مدارس بر اثر بمباران ناتو از تخریب شده است.

۳۲,۹٪ زنان فاقد هر گونه شغلی هستند و برای ادامه زندگی در باندهای قاچاق زنان گرفتار شده اند.

سودان

در طول جنگ چهار ساله طلا ۲ میلیون زن مورد تجاوز قرار گرفتند ۴ میلیون آواره شدند و ۷۰۰۰۰۰ در پناهگاههای موقت (چادر) ساکن شده اند.

۹۶٪ مردم قادر به خواندن و نوشتن نیستند ۹۹٪ به آب سالم یا برق دسترسی ندارند

۹۰٪ مردم روزانه با در آمد کمتر از یک دلار زندگی می کنند.

۷۸٪ مردم یک یا چند نفر از بستگان نزدیک خود را از دست داده اند.

بر اساس گزارش سالانه آمریکا در سال ۲۰۰۵ حدود ۶۰۰۰۰۰-۸۰۰۰۰۰ زن از کشورهای جنگ زده به خارج از مرزها قاچاق شده است که به کشورهای اروپایی آمریکا و سایر کشورها فرستاده شده اند.

آمریکا به خاطر قوانین سخت گیرانه مهاجرتی تنها حضور ۱۷۰۰۰ زن را گزارش کرده است که از هیچ حمایت قانونی برخوردار نمی باشند.

بررسی آمار بالا نشان می دهد که در جنگ بر اثر تخریب زیر ساختها و عدم امکان آموزش، تعداد بیکاران زنان فزونی می گیرد و برای اداره خود به ناچار در دام قاچاقچیان انسان می افتند.

محقق: شهلا فروزانفر

Ref: UN- on womens approach

[http:// www women warpeace. Org](http://www.womenwarpeace.org)

[http:// www. Women for women . org/ global](http://www.Womenforwomen.org/global)

مراجع فارسی:

سایت مرکز امر زنان و خانواده ریاست جمهور

گزارش کارگاه آموزشی زنان در مرکز مشارکت زنان ریاست جمهور تهران ۱۳۷۹

تاریخچه و اسناد حقوق بشر ایران ؛ تهران ؛ روشنگران ؛ شیرین عبادی

مادران صلح ایران